

Буряйн ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

1960 оной октябрин 12, среда Өдн 20 мүнгэн

ӨРХИМ ШАНАРТАЙ ҮРЭНЭ БЭЛДЭЭ

Орооно таряа, олон жэлэй ногоо, хатаа, кукураза болон бусад...

Түгээн, Кабанскын, Бичурын, Мухаршэбэрэй болон бусад аймгийн түүрү ажахынууд жэллээ...

Түгээн гээшэ баян үргаса абаха үнэний эрилтэ ха юм. «Муу үрэнэ...

Түгээн колхоз, совхозуудай, аймгуудай хүтэлбэрлэгшэд хайн үрэнэ ургуулдаг ажахынууд...

Түгээн колхоз, совхозуудай, аймгуудай хүтэлбэрлэгшэд хайн үрэнэ ургуулдаг ажахынууд...

Түгээн колхоз, совхозуудай, аймгуудай хүтэлбэрлэгшэд хайн үрэнэ ургуулдаг ажахынууд...

Түгээн колхоз, совхозуудай, аймгуудай хүтэлбэрлэгшэд хайн үрэнэ ургуулдаг ажахынууд...

Түгээн колхоз, совхозуудай, аймгуудай хүтэлбэрлэгшэд хайн үрэнэ ургуулдаг ажахынууд...

Түгээн колхоз, совхозуудай, аймгуудай хүтэлбэрлэгшэд хайн үрэнэ ургуулдаг ажахынууд...

Агууехэ Октябрин 12-дэ бэлдэхэ үрэнэ сээрлэжэ, тарилгын шанарта хүргэхэ арга боломжонууд гүйсэд бини.

Тоог дээрэ обоолоотой хэбтэн таряа үрэнэ гээшэ гэжэ нэрлээд, ханаа амар нууха ябадалы тэсэхын аргагүй.

Үрэнэ хүрэнгэдэ таряан байна гээд лэ хааха бэшэ, харин ноюгай байгаалин эрхэ байдалда зохихон, үрэнэ үрэнэ ороонон хэрэгтэй.

Урла жэлүүдтэ хартаабын үрэнэ хайша хэрэгээр хадагалжа, тэрэнни гутааха ушар али олон ушардаг нэн.

Олон жэлэй ногоо саашадаа эхээр тариха, нинтын малы шэмэтэй хайн тэжээлээр хангаха зорилгоор тэрэнэй үрэнэ хүрэнэ наринаар бэлдэхэ, ондоо тээнэ худалдажа абалгы гэдэргэ татажа болохогүй.

Агууехэ Октябрин 43-дахи жэлэй ойн хайндэр болотор бүхы ургамалнуудай үрэнэ хүрэнгэ хүсэдөөр хаажа, таряанай үрэнэ тарилгын шанарта хүргэхэ гээшэ республикын бүхы колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй дайшалхы зорилго мүн.

Мүнөө үеын тон шухала асуудалнууды зүбшэн хэлсэжэ байһан Нэгдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн засэдиануудай зал тээшэ олон зуун миллион хүнүүдэй анхаралай хандуулагдажа байһан гайхамшгата үедэ конгресс бодожо байна гэжэ Советскэ правительствыне толгойлогшо онсолон тэмдэглээ.

Татайгаар шиндхэлгээ манай плантын хэдэн зуун миллион хүнэй зод жаргал, хүжэлтэ, залуу Үетэнэй сэрүүдэй дудалдаха байна гээд Н. С. Хрущев бэшэнэ.

Мүнөө үеын тон шухала асуудалнууды зүбшэн хэлсэжэ байһан Нэгдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн засэдиануудай зал тээшэ олон зуун миллион хүнүүдэй анхаралай хандуулагдажа байһан гайхамшгата үедэ конгресс бодожо байна гэжэ Советскэ правительствыне толгойлогшо онсолон тэмдэглээ.

БОЛОТОР МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭЛЫЕ СҮМ ДҮҮРГЭЭ

ТОДОРУУЛАГДАҢАН ДУТАГ ДАЛНУУД ТЭРЭ ДОРОО УСАДХАГ ДАНА

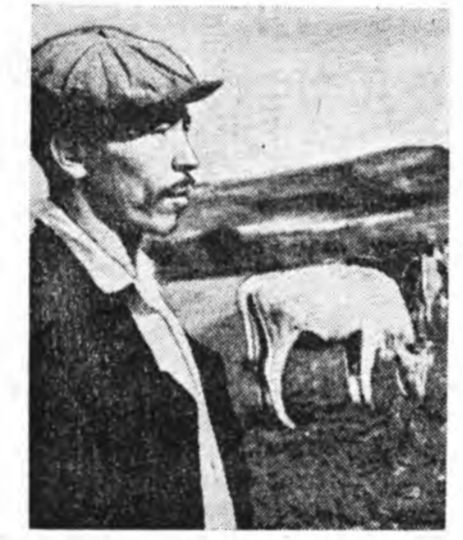
Нийтын малай энэ ерэхэ үбэлжэлгэдэ саг соонь, эрхимээр бэлдэхэ тухай Суулгын совхозой хүдөө бэшэгшэд, малшадай бэшгы Иволгын совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд айхабтар хонирхолтойгоор уртаба. Тэндэхэ отделеин, бригада, ферма, гүүртэ, отара бүхэнэй хүдэлмэрилэгшэд энэ бэшгы үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, үбэлжэлгэдэ яаж бэлдэхэ тодорхойлжо байна.

Энэ совхозой нэгдэхэ отделеин (эрхилэгшэнь А. Г. Юмов) малшад, хүдөө бэшэгшэд суулгын хайдай бэшэгтэй танилсаад, үбэлжэлгэдэ ямараар бэлдэхэ байһанаа, арга боломжөө нятгаар тооложо үзэбэ. Бүхыдөө 310-аад толгой наамхай үнээд, эхэ, эрье хонидой 7 отара, шахагдаха эбэртэ бодо малай, түлжүүлгэдэ тугал, буруу, хашарагуудай 5-6 гүүртэ энэ үбэл ондо оруулагдаха байна.

Нийтын малда хүсэд хүрэхээр үбэл тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэ отделеин хүтэлбэрлэгшэдэй горьтой анхарал табигнаһан ашаар нэдондонхойхоо 3 мянган центнерээр эхэ үбэлэн сабаагдажа абтаа юм. Мүн үнэсн бүхэндэ 7 тонно хүртэхээр силос дарагданхай, Гадна 250 тонно зөлөнко, 250 тонно концентрированнэ тэжээл, 60 тонно турнепс, 20 тонно капустын хальһан, 180 тонно голоомон малай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэн.

Бидэ, рейдовэй малгалтада хабаадагшад, нэгдэхэ отделеини хоёр бригадануудаар ябажа, хаалишад, малшад, хонидой ажал хүдэлмэришэдэй, үбэлжэлгэдэ ямараар бэлдэхэ байһан тухайн хайса танилсабади.

Тийхэдмэй энэ хоёр бригадын хүдэлмэрилэгшэд октябрин эхээр үбэлжэлгэдөө бэлдэхэ ороонон байба. Илангага малай байра шэнээр бариха, хушануудын заһабарилха талаар бага бэшэ ажал хэгдэ. Жэшээлбэл, 2-дох бригадын Жалга ноютага 500 эхэ хонидой байра, тэндэхэ хөрөө хотонь хоёр гурбан хонгооо бариха дүүргэгдэхэн. Мүнөө тэндэн 7 хүнөө бүрихэдгэнь Владимир Лубсановый даадаг барилгын бригада эдэхитэй, бүтээсэтэйгээр ажаллажа ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймаг «Коммунизм» колхозой эрхим малшан Федор Григорьевич Суслон үхэр адуулжа ябана.

Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

Бидэнэр үнгэрэгшэ амаралтын үдэр эдэ гашагай дархашуудтай хүдэлмэрини халуун хаһада уулзабади.

— Малай үбэлжэлгын хамар доро тулаад байхада амаржа нууха саг бэшэ. Хүдэлмэрини юрын үдэрнүүдтэшэ эртэлжэ гараад, орой болотор ажалланади.— гэжэ тэдэнэй бригадир нүхэр Лубсанов дариуханаар энэбхилэн хэлэнэ.

Тус бригадын хоёрдох хаалин фермэдэ худал гашаан малагтаад, хайн үдэрнүүдтэ тэндэн уһа бүлэдэ насос, уһа бүлэдэхэ эхэ бак тааруулжа табигдахан. Эдэнээнэ хүсэд зохёожо хээд, тэндэ хушан амбаар асаржа табиха байна. Ингэжэ бүхы үнээд, тугал, бурууд...

Нүхэд хүдөө бэшэгшэд, малшад!

Суулгын хайдай уряа халуунаар дэмжээд, отара, гүүртэ бүхэнэй хоорондо октябрин 10-һаа 25 болотор шалгалта хэе. Тийхэ зуураа гурбан шухала зорилго шийдхэ:

1. Энэ үдэ малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэриэ сүм дүүргэхэ. Нийтын малы дугаан, хайн байраар хангаха, хоёр харын тэжээл буулгаха, хобоо кормуша тухээрхэ, үнээды, бурууныды бүлээн уһаар хангаха тухээрэлгэ тодхоо.

2. Малшан бүхэниэ зохид гэрээр хангаха, холын гүүртэ, отарануудай хоорондо бани, улаан булан гү, али культба-

дэгдээ. Энэ фермын хажууда культбаза шэнээр баригдаба.

— Эндэ үнээдэй байрын сонхонууды табяад, үбэл тэжээлэй хөрөө баряад, 1,5-2 нара хүрэхээр үбэл асархаад, үбэлжэлгэдэ бэлэн гээшэ,— гэжэ бригадир Лубса-Нима Дымбренев хөөрэнэ.

Отделеини отара, гүүртэнүүдээр ябажа харахада имэ. Улаан Добоо, үбэлжэхээр байрлаһан ахалагша хоншон Аюшевэй отарада 50 центнер үбэлэн газар буулгада. Отараһаань 50-60 метр зайтай газарта 5 сомоо табятай. Хонидойгоо байра өөһэдөө заһажа, үшөө хоёр—гурбан хашаа бариха хоёр машина хургаа буулгуулаад байха юм. Хонидой байра шэглэхэ,

77 толгой энэ жэлэй тугал, Нима-ханда Раднаевада 55 тугал даалгажа үгтэнхэй. 140-өөд толгой хашарагууды дааж абаһан Чойжо-Нима Дашнев ажаллаа аргагүй оролдосотойгоор хандажа, сентябрь һарада малайгаа тус бүрини шэгнуур 810 граммаар, октябрыда 700-800 граммаар нэмээжэ ябана.

Үнээд, тугал, буруун, хашарагуудта тэжээлэй рацион табигданхай байна. Нэгэ тугалда сүүдхэдэ 200 грамм холимог тэжээл, үбэл үгэнэ, таряанай хуураар адуулна. Үнээн бүхэндэ 5 килограмм турнепс, 200 грамм талха, 5 килограмм капустын хальһа эдоулиэ. Мүн шадал хушэ һулагай зарим буруунуудта концентрированнэ тэжээл үгэдэг. Нэгдэхэ, хоёрдох фермын газар тус бүридөө мянгаад тонно силос дарагданхай. Иү хаалин һүүлэй үедэ горьтойгоор доошоошье хада, үнээдтэ силос эдоульгэдэнгүй.

Тус отделеиндэ 1000 гектарай голоомон сулгуулагдажа сомодхохо наа, 800-да хургэгдөө. Ушөө 100 шахуу га зөлөнко хуряагдажа дүүргүүтэй байна.

— Орооно таряа, хартааба, турнепс хуряалга унжагайруулагдаа. Хабагай, барилгын молон, сонхын шэлээр дуталдади. Нэмээжэ барилгашадай бригада гаргажа шадагдаагүй. Тиймэнэ үбэлжэлгэдэ бэлдэхэлэр хабаатай бүхы хэмжээ-ябуулганууд, хараалһан сомнай, энэ һарын 15 хүртэр дүүргэгдэхгүйн. 20 болотор байра, хото хөрөнүүдаа хүсэд заһажа малай үбэлжэхэ байра бүхэндэ һара хахад—хоёр харын үбэл тэжээл бэлдэжэ сохом дүүргэхэди,— гэжэ отделеини эрхилэгшэ нүхэр Юмов шалгалтада хабаадагшадта мэдүүлээ.

Шалгалтада элирүүлэгдэн бэшгы дутуу дунданууд отделеини хүтэлбэрлэгшэдтэ, тэндэхэ партиан организацида дуулгагдаба. Тийгээжэ совхозой партиан, профсоюзай организаци, рабочком хүдэлмэришэдэй, малшадай дунда ойлууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулна. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, малшадай дунда социалистическэ мурсыөө үргэдэхэ ябадал мууса табигданхай. Үбэлжэлгэдэ бэлдэхэд түргөөр дүүргэхэ тухай ханн газетэ, «Сахилгаан» мууса бэшэнэ. Газетэ, журналнууд саг соогоо малшадта абаашигданагүй. Агитаторнууд, мэргэжэлтэд гүүртэ, отарануудаар ябажа, ажал хүдэлмэри, мүн уласхоорондын байдал тухай хөөрөлдөө тон үсөөн үнгэрэнэ. Гадна сельпо, аймпортбесюзай хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй, малшадай эрилтэ хангаха тухаа анхарнагүй. Хоёрдох бригадын магазин һара хахадай туршада хаалтаттай байһар. Тиймэнэ хүдэлмэришэд аймагай центр, Улан-Удэ эрхэжэ хэрэгтэй юумсы абаха баатай болоно. Эдэ бүгдэ дутагдалнууды усадлаха тухай яаралтай хэмжээ абахади гэжэ отделеини хүтэлбэрлэгшэд найдулба.

Шалгалтада хабаадагшад: Д. Батуев, хүдөө бэшэгшэ, ахалагша хоншон; Д. Булажанов, Иволгын сомсоведэй депутат; Д. Чимитов, манай тухсай корр-

Н. С. ХРУЩЕВТОЙ АМЕРИКЫН ХҮДЭЛМЭРИШЭД УУЛЗАБА

НЬЮ-ИОРК, октябрин 8. СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлгын дэргэдэхэ хэблэлэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд ингэжэ дамжуулна: Парк-Авенюдэ Советскэ правительствын толгойлогшын байдаг газарта хүдэлмэришэд-негрүүд Вильям Кларк, Кларенс Кокинс гэгшэд октябрин 8-най үглөөгүүр эрхэн байна. Вильям Кларкын бацаган 13 наһатай Холда тэдэнтэй хамаг эрлээ.

Америкын жирий хүдэлмэрилэгшэдэй Советскэ правительствын толгойлогшын уулзалга сэдхэл хүдэлгэмэ, хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Эб найрамдалай, бүхы арадуудай тэгшэ эрхэтэй байха хэрэгтэ эсшэ суусагагүйгөөр хамгаалдаг Никита Сергеевич Хрущевы, Советскэ правительствыне болон совет арады эхээр хүндэлжэ байһанайгаа тэмдэг болгон айлшад Никита Сергеевич Хрущевто бэлэгүүды үгөө.

Хани ёһоор хөөрөлдэхэ үсөөд негр хүдэлмэришэд Америкэд негрүүдэй ямар байдалтай байһан тухай Никита Сергеевичтэ хэлэжэ үгөө. Урда талын негрүүд өөрингөө «хунуулин» эрхэн «түлөө» тэмсэнэ, тэндэ бэшэ эрхэ байдалда хэгдэжэ байһан энэ тэмсэл олон ушарта тэдэниэ угаа бэрхэтэй шанга байдалда оруулдаг гэжэ тэдэнэр хэлээ.

Үзэнт, урда зүгтэ байдаг манай аха дүүнэр Америкын бүхы эрхэтэдэй хамта дуугаа үгэхы хүсэдэг байбашы, хүнэй энэ эрхы оложо үшөө шаддагагүй. Тэдэнэр хүдэлмэришөө гаргуулаад, үзэхэлэн гуйраншад, эрхэ сүлөөгүй хүнүүд болодог байна.

Никита Сергеевич айлшад хэлэхы анхаралтайгаар шагнаад, тэндэ ингэжэ харюусаа:

— Энэ үнэхөөрөөл бэрхэтэй байдал гэшэ даа. Америкэд эдэ хоолой зүйлнүүдэй яһала үлүү гарадаг байбашы хэдэн олон мянган хүн үлэхэлэндэ дайрагдажа байдаг...

Никита Сергеевичтэй хөөрөлдгшэдэй нэгэн ингэжэ нэмээгээ: — Америкэд ажал хэдэг олон хүнүүд гуйраншалха, үгэтэй байдалда байдагынь тон хүртэй муухай ябадал болоно.

Ингэжэ хэлхынь Никита Сергеевич зүбшөөгөөд, Америкэд башууд найнаар ажаһуудаг, хара хүдэлмэри хэдэг үгэтэйшүүд тон муугаар ажаһууна гэжэ хэлэбэ.

Урда талын негрүүд совет хүдэлмэришэдэй аха дүүгэй туһаламжа абаа наа, баясаха байга. Үлэхэлэн үгэтэй ядуу байдалһаа уламжалан зобожо тулжа байһан негрүүдтэ туһаламжа үзүүлэхэнэй гэгэн мэдээсыне тэдэнэр Англиһаа абаһан байна гээд хүдэлмэришэд Никита Сергеевичтэ хэлээ.

Хүдэлмэришэдэй һанал нэгдэлгэ гээшэ агууехэ хэрэг болоно гэжэ Никита Сергеевич онсо тэмдэглээ.

Удаань Америкын Холбоото Штатхы эрдэмтэ нураха гурим тухай хөөрөлдөөн болоо. Вильям Кларк сэдхэлээ зобоон байжа ингэжэ хэлээ. Минни үхүүдтэ, тэрэ тоодо Холда басагамни өөһдүнгөө хүсэл эрмэлзэлгы бэсүүлдэ, гэр байшангууды, корабльнууды, ракетанууды болон хэмээ одонууды бариад, бүтээлэг болоһой гэжэ би эхээр хүсэдэгби. Магад тэдэнэр хэээдэ нэгэ һара дээршы өшоод эрэжэ болохо!

— Зүгөөр Америкэд эрдэмтэ нураһын тулада тон эхэ мунгэ зөөри хэрэгтэй болодог юм. Тэдэ инмэ мунгэ зөөри мааналта хаанамнай байна гэшэб?—гээд негр хүдэлмэришэн гараараа дэлээ.

Өөрингөө орондо һургуулида нураха арга боломжогүй олон арадуудай үхүүдтэ Советскэ Союзда эрдэмтэ нуража шадха байна гээд Никита Сергеевич айлшадта хөөрөжэ үгөө.

— Манайда арадуудай хани барисанай университет бин юм. Дунда эрдэмтэй болоод нэгэ бага гургаад байхадан таний басагы энэ университетэд бидэнэр дуратайгаар абахади.

— Та магад басагага манай интернат-һургуулинуудай нэгдэлгэ хэлэхы хүсэнэ гүт?—гээд Никита Сергеевич В. Кларкһаа асуугаа.

Студентүүдэй уласхоорондын союзай VI конгрессэ Н. С. Хрущевтой эльгэһэн амариалга

Студентүүдэй уласхоорондын союзай VI конгрессэ Н. С. Хрущевтой эльгэһэн амариалга. Студентүүдэй уласхоорондын союзай VI конгрессэ Н. С. Хрущевтой эльгэһэн амариалга. Студентүүдэй уласхоорондын союзай VI конгрессэ Н. С. Хрущевтой эльгэһэн амариалга.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИН НЯЙНДЭРЫЕ УГТУУЛАН

БАЙНДЭРЫЕ АЖАЛАЙ АМЖАЛТААР УГТАХАВ

Үйлдвэрийн дээр техникумы дэбжэлт туйлаха, ажал хүдэлмэрийн улам саашадань оньхожоруулаха гэсэн мүрысөөнд манай заводой хүдэлмэришэд эдэхитэйгээр хабаадалсана. Энэ мүрысөөнд бише оролсоноб. Жэлэй туршад манай оруулган уралан нарижуулгын 4 дурадхал бултадаа үйлдвэришэд нэбтэрүүлэгдэнхэй. Жэшээлхэд, энэинээ түрүүн «РГ» гэнэн маркын рама дээр модон бочкын хабаа хюрөөдэхэд хүндэшгээн. Юуб гэхэд, бочкодо таарахаар хэрэгтэй хэмжүүрээрн хюрөөдэгдэдэггүй, ажалайше бүтээсэ дэшээлдэггүй бэлэй. Энэниие оньхожоруулаха гэжэ би шийдэнэн байгааб.

Тинн эсэхэ сусахые, мэдэнгүйгээр хүдэлэе тэм. Металлическа шугамтэй тухай түхээрэлгэ зохёжо табяаб. Мүнөө модон хабаан хэрэгтэй хэмжүүрээр хюрөөдэгдэдэг болонхой. Мүн ажалай бүтээсэ хураггүй дээшээлээ. Фрезернэ станогий нэгэ деталлине шэнэдхэн найжаруулхаданни, ажалай бүтээсэ 20 процент дээшэлэб.

Октябрин найндэрэй хүндээлээ ажалай вахтада жагсан, уралан нарижуулгын хүдэлмэришэд бүри эдэхихи ехэтэйгээр хабаадалсаха гэнэн уялгаа бэлүүлхээр оролдоноб.

А. Воробьев,
Улан-Удын модонной заводой хүдэлмэришэн.

Агууехэ Октябрин социалистическэ революциин 43-дахн жэлэй ойн хүндэлэй мүрысөөн манай республикын колхоз, совхоз, фабрика, заводуудаар улам дэлгэрнэ. Кировэй нэрэмжэтэ Улан-Удын олзоборилгын артелиин бэлдэхэлэй цехын электрогагнуршан Нина Остапчук социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэрэйнгөө даабари 170—190 процент хүртэр дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Остапчук гагнажа байна.

Агууехэ Октябрин 43 жэлэй ойн найндэрэй хүндээлээ дэлгэрэн социалистическэ мүрысөөнэй далайча энэ улам үргэдэжэ, мүрысөөндэ хабаадагшадтай тоо үдэртэй үдэртэй олошорно. Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхин түлөө тэмсээдэ Георгий Собеников, Козьма Оловяников гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд үдэр бүхэндэ нормоёо 1,5—2 дахин дүүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сокол,
нэгэдэхн АТК-гэй ахалагша экономист.

Урлаха, нарилхын тула ухаагаа гуйагхэ

Манай мелькомбинатда уралан нарижуулагшад олошоржо эхилээ. Би эндэ нилээд үшхэнэй ажалладарга. Үйлдвэришэд хэрэглэгдэжэ байхан машина, түхээрэлгэнүүдэ мэдэхэ болохохой.

Байгша оной үнгэрэн үе соо уралан нарижуулагшадтай тоо нёлоно жэлэйхинээ олошороо. Жэшээлхэд, Сафронов, Матхеев болон бусад уралан нарижуулагшад хэдэн олон үнэтэ дурадхалуудые оруулжа, ажалые оньхожоруулагда тулалдсана. Бише өөрөө энэ хүдэлмэришэд эдэхитэйгээр хабаадалсанаб. Энэ жэлэй туршад 6 дурадхал оруулааб. Мүнөө тэдэнэймни 5-инин үйлдвэришэд нэбтэрүүлэгдэжэ, жэл соо 18 мянган түхэригэй гүрэнэй мүнгэ зөөри арьбалха арга олгоо. Жэшээлхэд, минни зуража зохёолон схемин ёшоор хэгдэн механическа хүрээ комбинаторн гаргадг заводой складта тодохонхой. Мүнөө хүдэлмэришэд автомашинида орооно таря тээхэ, буулгахадаа бар хүсэ хэрэглэхээс болёо. Энэ дурадхалтай үйлдвэришэд нэбтэрүүлэгдэхэдэ манай комбинат жэл соо найма мянган түхэригэй алмалта хээ аргатай болобо. Тинхээд энэинээ түрүүн гэжэн транспортёрые оньхожоруулаха тухай үшхэнэй хэлсээдгэн. Нэгэтэ намда 8, 10-дахн складуудай хүдэлмэришэд энэ асуудалаар ханданан байна. Би энэинээ анхаралтайгаар хандажа, транспортёры лентые механическа аргаар голшоон мулталха арга зохёогооб.

Агууехэ Октябрин найндэрэй хүндээлэй мүрысөөндэ оролсон, саашадаа энэ хонирхолтой хүдэлмэришэд үшөө сэхэ амжалта туйлаха зорилго урдаа табинаб.

И. Ананин,
мелькомбинатай слесарь, уралан нарижуулагша.

Түрүүшүүлэй зэргэдэ

Долоон жэлэй хоёрдохн жэлэй түсэбые болзорхоо урид дүүргэхэ гэнэн уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэлүүлхын түлөө нэгэдэхн автотранспортна конторын коллектив нилээд оролдогдо гаргана.

Коммунистическэ ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхин түлөө тэмсээжэ байхан тус конторынхид ашаа шэрэхэ 9 харынгаа даабарине болзорхоо уридшалан дүүргэнхэй. Нёлоно жэлэй энэ үеынхид орходо байгша ондо 300 мянган тонноор ехэ ашаа шэрэгдэжэ, 170 мянган литр түлшээ арьбалгадаба. Арьбалгадан түлшөөрнэй жэлэй туршад 7 самосвалгаар 100 мянга гаран тошо барилгын материал шэрэхэ болохо юм.

Тус предприитинихид ашаа шэрэлгын үнэ сэн хямдаруулаха тушаа горьтойгон анхаралаа хандуулна. Жолоонд аян замда ябахаддаа, түлшээс гагнажа, ашаанайнгаа шанар муудуулангүй, хэрэгтэй газартаа болзорхоон урид абаашаажэ, тэрэнээ тушааха гэжэ эрмэлээдэг юм. Тэрэнээлэн хүрэнэн газарнаа хооһоор бусахагүйн тула тэндэнээ ашаа Улан-Удэ асарна. Тингэжэ тэдэнэр энэ жэлэй 9

харын туршад ашаа шэрэлгын үнэ 3,5 процент хямдаруулжа, хараалагдайнаа гадуур нилээд ехэ олзо доход оруулган байна.

Мэргэжэлээ эрхим найнаар шуудалхан жолоондой тоо эндэ олошорно. Коммунистическэ ажалай удариныгүд нүхэд Г. П. Горбунов, Р. М. Жариков хоёр ажал хүдэлмэришэд онос шалгарна. Эдэнэр харгы замда ябах графикаа ходо уридшалан, автомашинаа капиталына занабарилгада оруулжа техникескэ нормохоон үлүүдэн ашгалана. Гадна мөөрэй резиншые сэхээр алмагдана.

Агууехэ Октябрин 43 жэлэй ойн найндэрэй хүндээлээ дэлгэрэн социалистическэ мүрысөөнэй далайча энэ улам үргэдэжэ, мүрысөөндэ хабаадагшадтай тоо үдэртэй үдэртэй олошорно. Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхин түлөө тэмсээдэ Георгий Собеников, Козьма Оловяников гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд үдэр бүхэндэ нормоёо 1,5—2 дахин дүүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сокол,
нэгэдэхн АТК-гэй ахалагша экономист.

Хүниие ажал алдаршуулна

—Манда харюусалга ехэтэй даабари ороод байна. Энэмнай богонихон саг болзорто дүүргэгдэхэ ёһотой юм,—гэжэ «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгш Иван Иванович Комаров эсхэлгын цехын хүдэлмэришэдтэ хандахадань:

—Даабариетнай болзор соонь бөлүүлжэ шадахабди. Бидэнэртэ найдахадатнай болохо,—гээд нүхэдэйнгөө зүгһөө табяад наһатай бурят экхэнэр харюусана.

...1941 ондо тус артелиин кадрнуудай таһагта гушаад наһатай экхэнэр орожо эрэнэ. Таһагые даагша хүдөөһөө эрэнэн экхэнэртэй хөөрөөдэжэ, тэрэниие хубсаха оёдог цехтэ эльгээгээ бэлэй.

Хүдэлмэришэд хая ороод байхадань олодох бэрхшээлүүд тохёолдог байгша. Тингэбэшые бэрхшээлүүднээ сухарингүй, гартаа дүйтэй, ажалда дуратай, нэтрүүл, хүбэлгэн экхэнэр оёгшын мэргэжэл шудалхын тула нилээд оролдогдо гаргаа нэм. Үшнэй хүдэлмэришэдэй ажаллахы шэртэн хаража, тэдэнэй дүй дүршэлынь халан ибажа, Очирма Гармаевна Доржиева богонихон болзор соо оёдолын мэргэжэлтэй болон байна. Нэгэ хэды болоходо, Очирма Гармаевна бээ даагаад хүдэлжэ эхилэн юм. Оролдотой экхэнэр дүй дүршөөр баян, үшнэй оёгшоор хүдэлхэн нүхэднөө оройдоо гэгэдэхээс болжо, шанар хайнтайгаар хубсаха оёдог боложо, город болон хүдөөгэй ажачуушаднаа нэгэтэ бэшэ магтаалда хүртэнэн байха.

Ажалдаа дүршээжэ, Очирма Гармаевна өөрөөшье залуу хүдэлмэришэдые хургахаар боложо, энэ үе соо арба гаран хүниие оёгшын мэргэжэлдэ хургаба. Тэдэнэ бултадаа бээ даагаад хүдэлдэг болонхой. О. Г. Доржиевагай хургаһан Будаева мүнөө Улан-Удын оёдоллой

фабрикада эсхэгшээр дэбжүүлэгдэнхэй.

Мүнөө нүхэр Доржиева трикотаж бүдөөр дотор хубсаха оёдог цехтэ эсхэгшээр ажаллана.

— Очирма Гармаевнада ямаршые даабари үгэхэдэ, саг болзор соонь найн шанартайгаар бүтээдэг заншалтай,—гэжэ эсхэгшын цехые даагша Линия Николаевна Валевская хөөрөнэ. Үнэхөөрөөшье нүхэр Доржиева хубсаха эсхэлгын оньхо онышынь оложо, үртэй гаргахагүй гэжэ оролдодог юм.

Долоон жэлэй асари ехэ түсэбые болзорхоон урид дүүргэхэ гэнэн бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөндэ тус артелиин эсхэлгын цехын коллектив эдэхитэйгээр хабаадалсана. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон Очирма Гармаевна Доржиева найнаар ажаллана. Нүхэр Доржиева долоон жэлэй хоёрдохн жэлэй даабарине үнн дүүргэдэ, мүнөө 1961 оной түсэбөөр ажаллажа, коммунистическэ ажалай удариныгэй нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсээнэ.

— Нү, Лайдап үүри, мэндэ амар! —Мэндээ, мэндэ, Лодой Будаевич. Зай үбһээ хуряжа дүүргэд, манайнгаа иишэ сүлөөтэйшэг айлшалажа ябана гүбди? Нонин хайхамнай?

— Нониншые юмэн олон лэ гээнэ,—гээд Лодой Будаевич костюмингаа дотор хармааннаа нолдөн, нэингөө шэд гарган аршана. Тинхээд нилэ пальтогой саана, костюмай үбсүүндэ байхан Лениний орден халта харагдахад гээд, халхалагдашаба.—Никита Сергеевич Хрущевнай Ассамблей дээрэ үйлэл хэжэ байна даа. Буу зэбсээгэ бүхүднээ хуряае, колонинүүдые үгы болгоё, гээд манайш Никита Сергеевич яг лэ табижа байна.

— Үшөө дахин үгэ хэлээ гү? — Хэлээ ааб даа. «Хэлээгүй наа, харгынгаа гаргаха харюулахгүй хүм» гээд, наадангата холижо мэдүүлээ хамнай. Манайхин түрүүтэй, бншэ бншэ олон гүрэнүүд Кытады ООН-эй гэшүүн болжохо абахэ гээд, баһал шаңгар табина. Юрэдөөр удрын ООН бэшэ, мүнөө Африкын шэнэ шэнэ олон гүрэнүүд гүрэнүүд болжо, саагуурхиндай дурараа боложо байдаг саг халажа байна хаш даа.

— Манайш Никита Сергеевич саагуурхингаа үйлэ галабынь гаргана гү даа?

— Үнэн юмэндэ—далдагүй, манайш үбгэн сэхэ рууны табяад лэ байха гүб даа. Балшыса барнажа, хара сагаан хоёрые харуулжа үгэнэл гээшэ.

— Нөөхил дай жүрөөдэгшэдые асхабардаа соо хээд, шаршаганаса шаража байха гэшэмнай боложо байна ха юм даа. На-на!

— Тинмэл юмэн болон гээшэ. Ехэл-тааруулжа, зүб-хэлбэш,—гэ-

Очирма Гармаевна гансашы ажал дээрэ шалгарна бэшэ. Энэ нүхэрнай ниитын хүдэлмэришэд эдэхитэйгээр хабаадалсадаг. Агигагор Доржиева сүлөөтэй сагтаа нүхэдэйнгөө дунда хөөрөөдө үнгэргэдэ, газетэ, журналнуудай нонинтой ходоодо танилсуулдаг юм. Хөөрөөдөө цехынгээ ажал хүдэлмэришэд холбожо, түрүү хүдэлмэришэдэй амжалтые жэшэ болгон харуулхые оролдодог юм. Мүнөө цех соонь үдэрэйнгөө даабарине дүүргэдэггүй хүн үгы, тэдэнэр артель соогоо түрүүлэн ябана.

Агууехэ Октябрин социалистическэ революциин 43 жэлэй ойн найндэрэй хүндээлээ ажалай вахтада жагсангай байхад Доржиева дээшээлэгдэнхэй уялга абажа, тэрэнэ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэлүүлхын тула оролдогдо гаргана. Мүнөө түрүү эсхэгшэ халаанайгаа даабарине 200—220 процент дүүргэнэ.

К. Халтанов,
Зураг дээрэ: түрүү эсхэгшэ О. Г. Доржиева.

Д. Капустинай фото.

ЗОНОЙ ХҮСЭЛ

жэ Лодой Будаевич бардастай шанга шаңгаар энээнэ.

Хоёр үбгэдэй хүхюүтэй, зуугатайгаар дуугаралсажа байхад Иволгын Культурын байшангай үдээр байгшад нэгэн-хоёророо дүтэл дүтэлхөөр олоншые хүнүүд боложо, хөөрөөдөөн бүри хонирхолтой болон.

«Колонизмдмашые тоотойгон жэлүүд үлөө», «Кастро мүн шанга үгэ хэлээ даа», «Нкрумашые дутуугүй хатуугаар мэдүүлээ», «Хаммаршельдын шэрээ дээрэ тогтохон бэрхэл болоо ха» гэжэ мэтын үгэнүүд талалгарагүй соностожо, хүнүүд үрдилдэжэ байгаад, банал бодолнуудаа хэлсэнэ.

Энэ хөөрөөдөөндэ эхи табинан үбгэнэй—Иволгын аймагай «Улан Оронго» колхозой сууга луговод Лодой Будаевич Кишиктывай дуун ходо гаража, хирэ-хирэ болоод лэ эшээдэн наяршана.

— Тээд үнэн юмэн хээээлдш үнөөрөө, хаана холо харайхашин даа: үгы, энэ таанар, дай хэхэгүй, лайн хэрэггүй гэ наа, юундэ буу зэбсэгэ хуряаха дургагүй байнат, энэниинстнай юун гэжэ ойлого ёһотой болонобиди? гээд манайш үбгэн сэхэл табина ха юм даа. Тинхээд энэ хаана ошохохой? Хаанашые ошохо, юушые гэжэ муртэй харюу үгэхэ арга байхагүй. Тингээд лэ саагуурхиншын Эйзенхауэртай шүдэртээ халхаанда орошоһон арьятан мэтэ болошоод, улайха сайха ниураа алдажа, манай али болохоор хардажа гүрдэжэ байна ха юм.

Дороо ханажа бодожо ябадаг юумэнүүд тухайгаа Лодой Будаевич хөөрөөхэдэ, ехэ анхаралтай, хонирхолтойгоор «шагнажа» байхан хүнүүд үбгэнэй хэлээшые булта зүбөөшэжэ, баһал өөһэд өөһэднэгөө банал бодолнууд тухай хөөрөөдөжэ захалшана.

Иимэ шуналтай хөөрөөдөөнүүд гансашы Иволга тосхойн үлсээд бэшэ, эдэ үдэрнүүдтэ газар дэлхэйн орон ноютаг бүхэндэ, зонойл сулгархан газарта боложо байна гэжэ ханахаар.

Уласхоорондын байдалда боложо байхан нонинүүд тухай, ООН-эй Генеральна Ассамблейин сессии тухай нилээд хөөрөөдөөнэй нүүдэл Иволгын совхозой үбгэн хүдэлмэришэн Лайдап Эрдынеев олоошые ханаа орожо:

—Зай, Оронго ноютагарнай ямар нонинүүд болоноб?—гэжэ нүхэршэ асууна.—Ургаса хадгахые хуряагдажа, дүүргэжэ байна ааб даа?

— Дүүрэнгээл байна ха. Үбгэн бага зэргэ захэ зүхэ үлөөд, хуряагдажал байна даа. Хуряагдаагүй зелькомнай үшөөшые горьтойгон лэ аа гү,—гэжэ Лодой Будаевич харюусана.

— Мүнөө жэлдэ манай тиншэ үбгэн ноогоной ургаса хэр нэм? Та өөршынгөө сабшалан дээрэ нөөхил ябган хүнэй бүтэм ноого ургуулагдаараа ургуулаа бээт даа?

— Барга лэ ургаал даа. Жэгдэ дээрэ барга ургаса гараа нэн. Үтэгжүүлхэн, уһалхан хоёр зуу гаран гектар дээрэ га бүринн гуша гаран бухал табигдаа. Урдынхиһаа дутуугүй үбгэн абтаа,—гэжэ луговод үбгэн харюусана.

Саашан сабшалангай газарые яжа уһалхада, ямар гуримтайгаар үтэгжүүлхэдэ ноогоной гараса найн байдаг тухай хөөрөөдөөн болоно. Оронгын луговодууд хабар газараа дан эртээр уһалдаггүй заншалтай. Юундэбтэхэдэ, хабар эртэ

Элдэб арга бодомжоло ажаллаха

Манай библиотекин жасада хамта 6570 хэһэг ном бии. Мүнөө үедэ 630 уншагшадтайбиди. Тэдэнэй хахадын шахуу колхознигууд юм. Энэхэй «Родина» колхозой ферме, отара, бригадануудта 7 нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэнхэй. Тэндэмнай 250 уншагша тоологдодог.

Ургажэ байгаа зоной эрилтые хангахын зорилгоор, нэн түрүүн, хүдэлмэрээ хонирхолтойгоор эмхидхэхэ тушаа бодомжолдог, тэрэндэ найса бэлдхэдэжэ байнабди. Гэбэл аман үгын журнал, асуудал-харюугай үдэшэ, номой выставкэ, уншагшадтай конференци гэжэ мэтын хэмжээ-ябуулгануудые хараалдагбди.

Наяхан «Шажан—эрэмдэ харша хорото номнол» гэнэн тэмээр 100-гаад хүнэй хабаадалгатай үдэшэ үнгэргөөбиди. Элидхэлшэ нотогай бодото жэшээ дээрэнэ баримталан, мухар һүзэгтэнгүй хорото муухай ябадалынь элишэлэн харуулаа. Тэндэ үгэ хэлэгшэд хурал мүргэлэй хорото удха тухай, тэрэннээ яжа хахасалан тухайгаа сугларгагшад хөөрөөжэ үгөө. Нүүдэлээрнэ «Мунхаг харанхы налан ошоной» гэнэн уран найруулгатай концерт табигдаа.

Түүхые зохёон байгуулагша арад түмэндэ харша шажанай мунхаг хорото үлгэдэлые элишэлэн номой выставкэ эндэ эмхидхэнэн байнабди.

Тэршээлэн элитэ совет уран зохёолшо М. А. Шолоховой «Хүнэй хуби заяан» гэнэн рассказыар уншагшадтай конференци үнгэргэгдэнэ байна. Багша Е. С. Матвеева сугларгагшадта уран зохёолшын намтарые хуряангыгаар хөөрөө. Нүүдэлээрнэ тус рассказыар зохёон найруулагшад кинофильм харгалшадые ехээр хонирхуулаа. Үгэ нүүдэлд тус фильмын хүмүүжүүлхы ехэ удхашанартай байһынь онсолон тэмдэглэнэн байна.

Гадна «Үдэрэй нонин» гэнэн аман үгын журнал тухай хөөрөөдөөн ферме, бригада, клубта эмхидхэгдэдэг. Тэрэн дээрэ уласхоорондын байдалаар, мүн түрүүшүүдые магтаһан,

хойрог заримашуулые хүшүүмжэлхэн шог үгэ зугаа уран зохёол, хүжгэм, искусствотай хөөрөөдөөн мэргэжэлтэдэ баадалгатайгаар болодог, түрүүдэн концерт табигда байда. Иимэ хэмжээ-ябуулаха хүдөөдэ тэ-политическэ хүдэлмэришэд руулаха шухала аргануудай мүн.

Бидэнэр гансал соёл гэгшэ хүдэлмэри саашадан найжаруула, эд зөөринн баялыгые буца байгуулагшад—малшад, мехторнууд тушаа онсо анхаралдуулагдабди. Жэшээлхэд, наадай, хонишодой, гахайшадтай адуулагшадтай дундахи социалистическэ мүрысөө согсолжо, һард хэндэ правлениин, парткомой дэхэ ханын газетэдэ, харуулагууулаха агитациде, ураар шэнэһэн тусгаар плакадуудта бидэ эли тодо газарнуудта няадагбди.

Гэхэ зуура ниитын гурим эдэбдэг, ажал гэхэдэ «ай тэтын зоргоороо зольборжо ябагшад муур», «Сэбэр уһаар сүршын» һэн шог үгын ханын газетэдэ саг үргэлжэ толилогдожо байһа.

Мүн залуушуулай дунда ябууладаг хүмүүжэл-болбосоролой дэлмэри хангалгатай гэхын гүй. Энэ зорилгоор «Коммунистическэ ажаллаха бээ бэлдэ», «Энэ хүнэй шэнжэ шанар» гэжэ тын хөөрөөдөө, хонирхолтой үгнүүдые эмхидхэхээр хараална.

Саашанн зорилгомнай юуб гэгшэ хүдөөдэ ябуулагдаха соёл сурт хүүмүүжэл-болбосоролой хүдэлмэри ноютаг партиан, комсомол организаацинуудтай нягта хониртойгоор бэлүүлжэ зэргэтэйбай.

Л. Кургуз,
Кяхтын Тамирай худалдаа библиотекые даалш.

Техническэ номуудай тунхаламжанб ехэ

Ажал хүдэлмэрээрэ һамаараад гэхэ гү, юундэшьеб урда жэлнүүдтэ ном тон багаар уншадаг байхан хүм. Хүнэй ухаан мэдэсые үргэдэхөө гэдэ гадна, мэргэжэл шадабаряа дээшлүүлэхэ хэрэгтэмни номой сэхэн туһатай байһынь ойлгооб.

Нүүдлэй үдэл уран хайханаа зохёолуудые уншахаһаа гадна, техническэ литературануудтай танилсанаб. Юуб гэхэдэ, мүнөө сагта хурдан түгөөр хүжээжэ байгаа орёбо оньһон техническэ бүрин мэдэхэн тон бэрхэтэй. Энэ талаар Нарин тосхойн хүдөөгэй библиотекые даагша нүхэр Рахманни намда ехээр тунхаладг.

Библиотекин хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр «Уралан нарижуулагша, энэниие анхара» гэнэн тусхай булан тэндэнэ түхээрэгдэнхэй. «Трактор, комбайнаа хайнаар шудала», «Мэргэжэлтэн бүхэн энэниие мэдэхэ ёһотой» гэжэ мэтын хонирхолтой плакадууд, техникескэ тайлба-

рилгатай тусгаар номууд табигда. Гадна хүдөө ажахын машина, сэгүүдые яжа занабарилха, халаха тухай нүүдэл Куратовай, Киной, Степаничкин болон авторнуудай номууд эндэ билэ. «Оньхожоруулгын түрүү дүй шэшые олоной шадабары болгоё» гэнэн Брошорын хэблэгдэн гарныннай хайшаалтай.

Мэргэжэлээрэ олон жэлдэ дэлжэшэ байгаа наа, техник дутагдалтай шалтаганаар ажаллаха һамшаха саг али олоноб дэдэг. Иимэ ушарта дээрэ дундаһан номууд билэндэ горьтой тунхаламжа үзүүлдэг гээшэ.

Нүхэд, механизаторнууд, аман хэээр туйлаха гү наа, техникэ номуудые хайнаар шудалгагшад тунхаламжа үзүүлдэг гээшэ.

А. Деснев,
Торнин аймагай Свердловск нэрэмжэтэ колхоз трактори

Д. Цыренжан

Республика доторнай

Нассиргүйгөөр салин хүлхээ абана

«Механлит» заводой автомашинуудыг захабарилдаг цех. Хүдэлмэрийн түрүүшын халаан дүүрэхэ тээшэ болонхой, хүн бүхэн хэлэн, бүтээхэн ажалаа согсолжо байгаа хэн. Энэ үедэ «Салин хүлхээ абатгы!» гэсэн соносхол тэдэнэй дунда тарашаба.

—Кассирнай хаана юм, юугээ салинга абатгы гээ нэмтэ, гэжэ хүдэлмэриншэд начальнигайнаа танаг руу шагааж хараха зуура асуугагдахна.

—Эндэ, эндэ орогты, гэсэн абха дуулахадаа, хүдэлмэри-

шэд, юугээшье ойлгохоёо болёод байгаа хэн.

Энэ үдэр нээрээшье, абанаар ойлгогдохоор бэшэ байгаа бшуу.

—Ойлгоногүй гэшэ гүт? Мүнгээшье абатгы, гээд тус цехын начальник нүхэр Непогодин хэлээд, газетин сааранда орёлтогой мүнгэ гаргажа, стол дээрэ табяад, хүн бүхэнэй эржэ, салин хүлхээ абыхынь урина.

Иихэдэ кассиргүйгөөр салин хүлхээ абатаг болохоминай гэшэ гү? Яагаа нонин юм, гэл-

дэжэ байгаад цехын хүдэлмэришэд хойно хойнохоо хубарилдан ержэ, мунгээ абана. Тингэжэ эдэнэр нэгэ часай туршада 40 гаран мянган түхэриг хоорондоо хубааж абана, тинхэдэ нэгэшье түхэриг дутаагагүй. Завод соогоо эгээн түрүүлэн тус цехын хүдэлмэришэд кассиргүйгөөр салин хүлхээ абатаг болонодоо омогорхожо, нүгөө цехынхэнэ хүдэлмэришэдтэй «кассиргүйгөөр салин хүлхээ абатаг болообди» гэлдэн хөөрлэджэ байгаа хэн.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ

НЬЮ-ИОРК, октябрийн 9. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикы ООН-до абата тухай асуудалыг зүбшэхэ зүйлдэ оруулха тухай хөөрөлдөөн Генеральна Ассамблейн октябрийн 8-най үдэрэй заседани дээрэ боложо үргэлжэлөө. Югославин делегат харюугай үгэ хэлэхэдэ Америкын резолюциин проектлэ эсэргүүсэн Непалай, Гвинейн захабаринуудай түлөө дуугаа үгэхэдэи гэжэ мэдүүлээ.

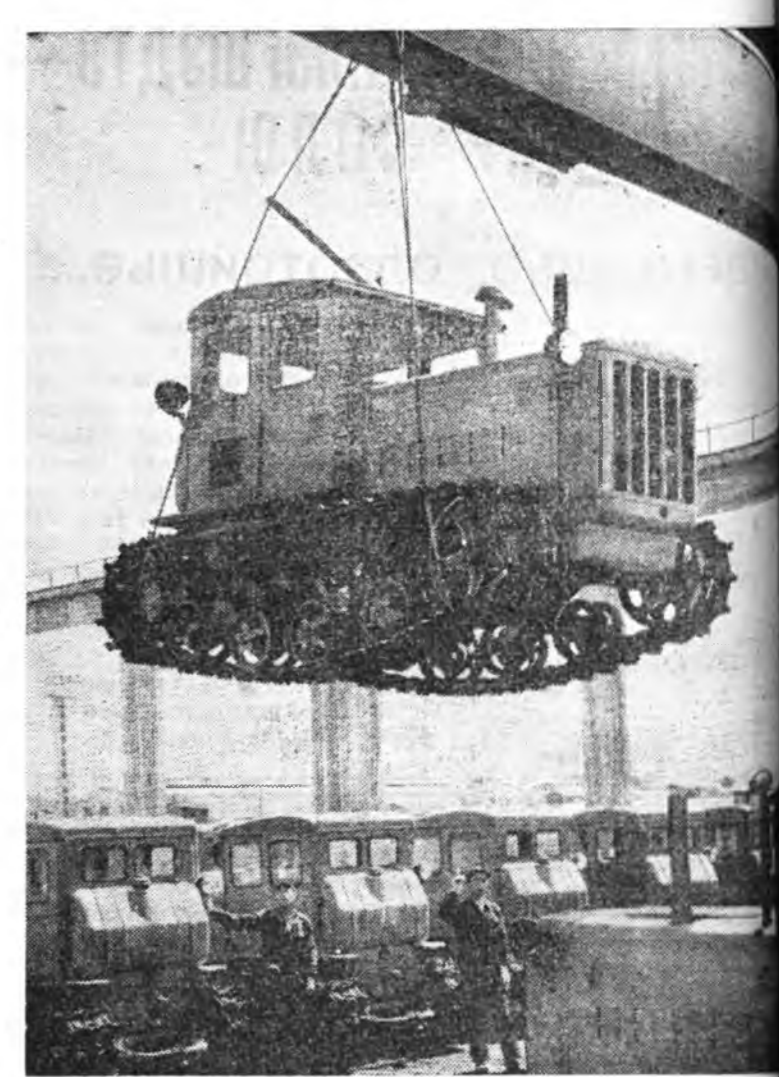
Генеральна Ассамблейн үүргыг хазгайруулхы оролдон Генеральна Комитедэй нэдэлгы Индинн түлөөлэгшэ Кришна Менон эрид шууд буруушаагаа. Америкын делегат өөрынгөө гүрэнэй хараа бодол зүбтүүлхын тула Индинн түлөөлэгшэ США-гэй түүхэ мэдээлгүү юм гэжэ гэмнэдэг байһан юм. Тэрээнэйнь түлөө Кришна Менон зохио харюу үгөө. Хэрбээ США-гэй түүхы минни мэдээлгүү наа намайе хулисэжэ болохо юм, юуб гэхэдэ би Америкын эрхэтэн бэшэб, хэрбээ Америкын эрхэтэнэй өөрынгөө түүхы мэдээлгүү наан тэрээнине хулисэхөөр бэшэ байна.

Холбоото Штадууд КНР-ые али болохоор гэмнэдэг байна. Энээн тухай А. А. Громыко дурдаха зуураа ниггэжэ мэдүүлээ: Корейн газар дээр мүнөө үедэ нэгэшье солдат байдаггүй юм. Харин тэндэ Америкын солдадууд, Америкын базанууд бин.

Индохитадта дай болуулгада эсэргүүсэн Холбоото Штадуудай тэмсэжэ байха үедэ тэндэхи арсандаае гуримшуулха хэрэгтэ КНР ехэ туша нэмэри хэлэн юм гэжэ А. А. Громыко хануулаа. Хитадай Тайвань аралы америкынхидэй эзэмдэхэ ябадалда хитад арал ехэ тэсэмгэйгээр хандана гэжэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр заагаа.

Хитадай Арадай Республикы Нэгэдэмэл Нацануудай Организацита абата тухай эрилты совет делегати эрид шууд дэмжэнэ гэжэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр заагаа.

Генеральна Комитедэй резолюцие, тэрээн тушаа захабаринуудыг үндэр дуунда табиха шухала гэжэ түрүүлэгшэ дуралдаа, Индинн түлөөлэгшэ Кришна Менон заседани үнгэргэхэ гурим тушаа үгэ абта. Генеральна Комитедэй резолюциин проект хуулита бэшэ байна гэжэ тэрэ мэдүүлэхэ зуураа, зохио тогтоол баталан абыхынь түрүүлэгшэдэ дуралдаа. Гэхэ зуура түрүүлэгшээр хуугша Индинн түлөөлэгшын энэ хуулита буруушаалта тушаа үгэ хэлэхэдэ арасаа, резолюциин проекты, тэрээн тушаа Непалай, Гвинейн захабаринуудыг үндэр дуунда табиһан байна.

Хитадай Арадай Республика. Лояндахи тракторай 1-дэй дэлмэришэд байгша оной сентябрь нарада хоёр дахин олон тээн гаргаба. Зураг дээрэ: заводой харша соо шэнэ тракторууд байна.

Шэнэ клубтай болохонь

Улан-Удын сэмын фабрика 350 хүнэй нууригтай шэнэ клуб бариха байна. Барилгынь түргэдэхын тула фабрикийн хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тус бүридөө 40—40 час барилга дээрэ ажлалха уялга абатад, мүнөө тэдэнэр үдэр бүри ээлжээ ээлжээгээр ажлалана.

Клубтань харалгын залһаа гадна, спортивна зал, уран найханай кружогуудай хүдэлхэ тусхай таһалганууд бин байха. Мүнөө эндэ шулуугаар фундамент табигдажа эхилээ.

Д. Цыренов.

Түсэбнөө гадуур 718 центнер намар

Мүнөө жэлдэ манай республикийн ой тайгада намар хээшэ хээшэйнхэнэ элбэгээр ургаа. Намар суглуулгыг эмхи гуримтайгаар ябуулхын тула Буркоопсоюзай бэлдэхэлгын эмхи зургаанууд энэ хүдэлмэридэ эртэнһээ ханалаа хандуулан байгаа. Жэшэнь, холо—намар ехэтэй хүбшэдэ тусхай бригадануудыг эмхидхэжэ эльгээһэн, ажалшадһаа байра дээрэнэ намар тушаажа абата хүдэлмэри эмхидхэн юм. Эдэ бүгэдын ашаар, мүнөө республика дотор хараалагдаһан түсэб үлүүлэн дүүргэгдээд, түсэбнөө гадуур 718 центнер найн шанартай намар суглуулгадаа байна. Тэрэшлэн намар суглуулха хүдэлмэридэ республикийн аймагуудтахи бэлдэхэлгэи пунктнууд шалгарна. Нүүлэй мэдээнэй ёһоор, Закаменай аймаг намар суглуулха жэлэйнгээ түсэб 280 процент дүүргээд, үшөө түсэбнөө гадуур 900 центнер суглуулгад байна. Мүн Ээдын, Кяхтын аймагууд жэлэй түсэбнөө гадуур 150—400 центнер намар суглуулга. Хойто-Байгалай, Кабанскын, Иволгын, Мухаршээрэй, Сэлэнгын, Хорин аймагууд хараалагдаһан түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэнхэй.

Д. Колмаков.

Республикийн нислэл — Улан-Удэ хотодо шатарээр Бурядай АССР-эй түрүү нуури ээлхын түлөө мурьсөөн боложо эхилбэ. Мурьсөөндэ хамтадаа шатарай нэгэдэхи разрядтай хори гаран эршүүл хоёр бүлэг боложо таһараад, хоорондоо мурьсэхэ юм. Тинхэдэ эхэнэр шатаршад соһоо хоёрлохи разрядтай залуу басатад Энгельсина Улымжиева Тая Козулина хоёр наадалсаха байна.

Мурьсөөнэй түрүүшын уулзалга хаяхан боложо дүүрбэ. Хараар наадаһан арбан дүрбэ наһатай Вошченко үнинэй шатаршан Циценов-тэй уулзахадаа нүгөөднгөө шанга шанга довтолгонуудһаа бээ хамгаалжа байһаар 22-дохи ябадалдаа шүүгдэшоо. Шатаршад Шадрин Салтановые, Самарин Бердниковые, Кузьмин Тоглоевые, Манжеев Улымжиевае, Мельников Трофимовые, Власов Хабухаевые, Булгаков Сулеймановые шүүһэн байна. Залуу шатаршан Амбаев Житомирскийтай уулзахадаа, абанаар ехэ нэтэрүүгээр наадажа ябатараа, нүүлэй нүүлдэ алдуу гаргаһан байгаа. Тингэжэ шүүгдэнэ байна.

А. Игумнов.

Убэлжэлгэдөө бэлдэхэнэ

Дамба Цыбинжаповай хүтэлбэрилдэг Суулгын совхозой (Мухаршээр) Зандин нютаттахи отарынхид адуулжа байһан хонидоо бултынь үржүүлжэ дүүргэбэ. Эрэхэ январь—февраль харануудта 250 гаран хонид түрэхөөр хараалагдана. Отарын гүшүүд Должит Жалсанова, Гэсэгма Цыренова гэгшэд үбэлэй үедэ гараһан хурьгадаа гараа хорлогтойгөөр тэнжээжэ абыхын зорилгоор харша хорёогоо захабарилжа, үбэлжэлгэдөө бэлдэхэжэ эхилээ.

Д. Батомункуев.

Худанай бүхэнүүдэй мунхаг аашанууд

Хери тосхонһоо хорёод модоной хирэндэ хоёр даххар клубараа холо ойро суурхан Хэжэнгын совхозой 4-дэхи фермэ оршодог юм. Үнэхөөрөөшье үдэртөө ажаллаад, үдэш болоходо үргэн харуул зал соо шэнэ кино, зүжэг хаража хууханаа сэнгүү зохид юун байхаб. Энэшые үдэш шэнэ киногой эхилжэ байтар, юумэн гэшэ юрэ буса шангаар, тэнгэрийн дуундал гү, али тэнэржэ байһан юумэндэл хүнхинэн наяршаба. Зал соо хуугшад экран дээрэ үхэр буугайшые харагдахуйдэ, үлэмжэ сэнхир тэнгэрийн сэнхинхэдэ үлэ мэдэг гайхалсан хууба. Хаанаһаа, яагаад энэ абян эдэлбэб.

Эгээл энэ үедэ клубай үүдэн зааран нээгдэжэ, зангагар томо бээтэй, занһан нюдарга далайнхай тракторист Элбэг Эрдынеевэй шал ногтуу шарай бин боложо: —Балдандоржо ханаб, Балдандоржые асаратгы, бахалзуурлажа алахам! — гэһэн бардам дорюун оог соностон, бард гэһэн хүн зон энэ эхилдэн шэнэ «зүжэг» тээшэ харасануудаа хандуулба. Удангүй экран дээрхи уудам номгон тэнгэрийн үгы боложо, хамга зон Элбэг Эрдынеевые гэтэшоод; «Энэмнай ямар эрлиг хаан, үлгэрэй харшан гэшэб» гэжэ сэдхэшоод, айһандаа амандаа ун балганандли абяагүй хуубад. Фермые эрхилэгшэ Ц. Данзанов түрүүтэй шиирар

залуу хүбүүд хэмһээ хэтэрһэн, хэрһэнэ мултарһан трактористые буланда хашажа, бурьялһан суухалы унтараахые оролдобо. Тинхэдэньшэ тэрэмнай номорогогүй, шүдээ хариран, шүлһээс сасан, удаан тэршэлээ бэлэй.

Тингэжэ 9 часта эхилжэ кино 10 часта эхилбэ. Ажалша зон амаралтынгаа бүхэлэй нэгэ сагые нэгэ мүнгэнэй нэмэлтгүй, ээрлиг «зүжэг» хаража гээбэ.

Энэ ушарай нигээд лэ дүүрээ наа, нимэ тодорхойгоор зураглан бэшэнэй хэрэгшые үгы хэн. Зүгөөр энэ ушар хүүлшыншые, түрүүшыншые бэшэ.

Зүгөөр нимэ Элбэг Эрдынеев, мун ямаршые зэмгүй ябаһан хонихон Юрий Бадмаевые улаан шуна адхатарнь сохинон Владимир Зоригуев, хахадай халуунда зориг орожо, хамар амаа булга наншалдаһан Ким Ширапов болон Цырен Санжиев гэхэ мэтын Худанай бүхэнүүдэй хуһан мунсадал нударгануудһаа, бүхын бэшэ, харин бүхын хүлээлтэнүүдһээ ажалша зонине аршалха талаар аймагай зургаанууд, совхозой дарганар таараха хэмжээ абажа, хоёр даххар клуб соонь холо ойрын газарта суурхаар хонирхолтой соёл тэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэхээр болоо бэшэ гү?

Ж. Бадмаев.

Удаань СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко үгэ абата зуураа ниггэжэ мэдүүлээ: Арадай Хитады ООН-до абатаха эсэргүүсгэдэй өөрынгөө хараа бодол үмөөржэ ямар нэгэн шэнэ баталамжануудые дуралдаһан дээрэһэнэ советскэ делегати үгэ абатаха дахинаа шиндээ бэшэ юм. Арадай Хитада эсэргүүсгэдэй баталамжануудһаа нефталитай үнэр гутана. КНР тааруугуй ябадал гаргана, Арадай Хитад ООН-эй гэшүүдтэ тохогодого эрилтэнүүдые олон жэлэй турша со бөлүүлжэ шалагнагуй гэжэ Арадай Хитада эсэргүүсгэд баталан хэлэнэ гэжэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлээ. Арадай Хитад тааруугуй ябадал гаргахада янаб? Хитадай Арадай Республика Америка руу сэрэгүүдэ эльгээгээ гэшэ гү? Арадай Хитад Америкын аралнуудые эзэмдээ гэшэ аал? Хитадай самолёдууд США-гэй газар дээрүүр нийдэнэ гэшэ гү?

Тинмэ бэшэ юм гэжэ А. А. Громыко заагаа. Америкын сэрэгүүд Тайваний, Хитадай бусадшые аралнуудые эзэлһэн байна. Америкынхид Урда Корейе эзэмдээд, Хитада дүтэ эржэ, Хитадай Арадай Республикын агаарай хилые саг үргэлжэ дабан ороно. Хитадай Арадай Республика тааруугуй ябадал гаргаһан дээрэһээ ООН-до хуулита эрхээ ээлжэ шадхагуй байна гэһэн баталамжануудын шал тэнэг байна гэжэ А. А. Громыко үргэлжэлүүлэн хэлээ. Корейдэ тохёолдон байдалтай дашарамдуулан

Революцида эсэргүү тэмсэгшэд Кубада элирүүлэгдэжэ үгы хэгдэнэ

ГАВАНА, октябрийн 10. (ТАСС). Революцида эсэргүүсгэдэше үгы хээ тухай Кубын революционно ээбсэгтэ хүсэнүүдэй министрствын коммюнике Кубын газетнууд үсэггэдэр толилоо. Революцида эсэргүүсэн тэмсэгшэд Эскамбрэй (Лас-Вильяс провинци) гэжэ хаданууд шадар ажал-ябуулгала эрхилжэ байба. Тэдэньшэ усадхалгада тарашадай арадай милици арминн офицернуудэй ударилалга доро хабаадалсаа. Дүтэ шадархи хэдэн гордой арадай милициин отрялууд революцида эсэргүүсгэдэше дараалсахын зорилгоор нэмээжэ эльгээгдээ. 150 шахуу хүнһөө бүридэһэн революцида эсэргүүсэн тэмсэгшэдэше бута сохихо байлданда гурбанинь алуулһан, дүрбанинь шархатаһан, 102 хүннинь плендэ абтаһан байна. Тарашадай милици үлээшэдэнь үгы хэжэ үргэлжэлһөөр.

Сентябрийн 29-нэй үглөөнэй 2 часта дүрбэн мотортой Америкын

Катангадахи байдал

БЕЛГРАД, октябрийн 9. (ТАСС). Катангын хүн зон Чомбе гэгшын зонхилхы хэрэгшэ шэрүүн гуримда үдэр эрэхэ бүри ехээр дураа гутадаг боложо байна. Чомбе гэгшэдэ эсэргүү тэмсэлэй бүхы Катанга соогуур хэээр дэлгэржэ байһан баримта энэньшэ элээр гэршэлнэ. Чомбе гэгшын гурим газар тээшэ эсэргэй хүсөөр дэмжэгдэнэй, тухаламжа абанаһан ашаар лэ жагсажа байна, арадай дунда оройдоошье хүндэгүй болоо гэжэ Танюг агентствын корреспондент Леопольдильноо мэдээсээн.

Алжирай патриодуудые саазалан алажа байна

ПАРИЖ, октябрийн 9. (ТАСС). Эхэ оронойгоо бээ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг алжир яһатан арестовалагдаад, мүнөө үедэ Алжирта саазалан алуулагдажа үргэлжэлһөөр. Национально-сүлөөрэл-

Холбоото Штадууд Генеральна Комитедээр хайшаагдаһан өөрынгөө резолюцие динлэнхи олонхийдай дуугаар баталуулжа шадла. Тэрэ резолюциин түлөө 42 хүн дуугаа үгөө, 34-нинь буруушаһан, 22 хүннинь ханалаа барихан байла. Хитады ООН-до абата тухай асуудалыг зүбшэхэ зүйлдэ оруулхаар хараалһан Непалай захабарыне буруушаажа 38 хүн дуугаа үгөө, 26 хүн ханалаа барихан байна. Чанкайшистын түлөөлэгшэ КНР-эй түлөөлөгшөөр хэлгэхэ тухай асуудалые Генеральна Ассамблейдэ хаража үзэхэ гэгэн Гвинейн захабарыне буруушаажа 42 хүн гараа үгөө, 22 хүн ханалаа баряа.

Тинмэһээ Холбоото Штадууд ООН-эй бүхы гэшүүдэй хадхалаа үсөөн гүрэнүүдэй дууе хэрэглэһэнэйгээ ашаар Генеральна Ассамблейдэ өөрынгөө ханамжые баалжа шадла. Холбоото Штадуудай тон буруу хараа бодолы дэмжэхээ буруушаһан хэдэн гүрэн ханалаа барихан байна.

Энэгээр Генеральна Ассамблейн үдэрэй заседани хаагдаба.

самолёт Кубын гүрэнэй хилые хуули бусаар дабан гаража, революцида эсэргүүсэн тэмсэгшэдтэ туһалхын тула Эскамбрэй гэжэ хаданууд шадар олон буу, домо хэрэгсэл, хэлхээ холбооной аппаратура, энлэхи газарай тодорхой картануудые, хэлхээ холбооной кодонуудые хаяжа үгһэн байна. Гэхэ зуура сэрэгэй эдэ бүхы хэрэгсэлэнь тарашадай милициин гарта ороо. Тон наринаар шэлэн абтаһан эдэ бүхы буу ээбсэг, сэрэгэй хэрэгсэлүүд хулгайгаар абтаа бэшэ, харин Хойто Америкын засагархидай зүбшөөлөөр сэрэгэй складуудһаа абтаһан байна гэжэ коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Булан абтаһан бүхы буу ээбсэг Америкэдэ гаргагдаһан США-гэй тусхай тэмдэгүүдтэй.

Революцида эсэргүүсэн тэмсэхээ бодоод, арестовалагдаһан бүхы хүнүүдые сүүдлэхэ сэрэгэй трибунал понедельнигтэ Санта-Клара городто болохо юм.

Корейн Ажалай партиянын 15 жэлэ

ПХЕНЬЯН, октябрийн 10. (ТАСС). Корейн Ажалай партиянын байгуулагдаһанһаа хошой 15 жэлэй ойдо зориулагдаһан баярай элидхэл хэбэ.

Урда Корейдэ буһалгаанууд боложо

НЬЮ-ИОРК, октябрийн 10. (ТАСС). Урда Корейдэ дахиннаа буһалгаанууд боложо эхилбэ. «Юнайтед пресс интернейшнл» агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, правительствода эсэргүү олон зоной хабаадалгатай демонстрацинууд мүнөөдөр Сеула, Масанда, Тэгуда болоһон байна. Тян Менэй кабинетые тушаалһаан буулгаха, национальна суглаае тарраха шухала гэжэ демонстрацида хабаадагшад эрилтэ табяа. Ли Сын Манай гуримай унагаагдаһанай хүлээр найдуулан найдабарна правительство харюулжа шадхагуй, «мүнөөнэй правительство Ли Сын Манай правительствода адлирхуу байна» гэжэ демонстрацида хабаадагшад мэдүүлэн байна. Ли Сын Манай гуримда эсэргүү восстанни-

нуудай болохо үедэ студи буудалгада хабаадалсаһан Манай ноёдууд болон парти мүнөөнэй правительство зөөлөөр хандана гэжэ партида хабаадагшад правительство гэмнэһэн байха юм.

Мүнөөдөр болоһон демонстрацида хасагаархид ехэ түрдэжэ, полицийнхидые дайшалхы бэлэн оруулаа.

Урда Корейн президент рашада хабаадагшадые хын зонилгоор мүнөөдөр дүүдлэ хэээ зуураа, Ли Сын Манай конституцида дары захабарынь, урдан Ли Сын Манай хэгшэдэе шангаар хэлээ тусхай хуули баталан абициональна суглаае уряал

Эрхим найн очерк бэшэхын түр К О Н К У Р С

Коммунизм байгуулжа байһан манай үсын совет ишэн габьяата ажал хүдэлмэри, ажабайдал, ажануудал, сонгон үүсхэл оролдоого, ариун нангин үйлэ хэрэг, гүн сэдэ, найн найхан ханалсаалга, хүсэл эрмэлзэлгэ зураглалха, социалисттойгоор «Бурят үнэн» газетин редакция 1960 оной октябрийн 25 болотор эрхим очеркнүүдэй конкурс соносхо. «Коммунизмэй шанартай хүнүүд» гэһэн гаршагтайгаар очеркнүүд дэхэ байна.

Коммунистическэ ажалай коллективүүд болон үдөө мүн шимэ хүндэтэ нэрэ эсэргэтэй болохын түлөө мурьсөөн хитэйгээр хабаадаад, үүсхэлтэй оролдоотойгоор ажаллаһан коллективүүд, тус тус хүнүүд, Социалистическэ Ажалай ройнууд, үйлдэбэршин түрүүшүл тухай—сол түлэб сэлэ үдэрэ хүдэлжэ байһан ажалла тухай очерк соо үнэн үнэншээ тодоор найруулагдажа ээрэгтэй.

Очерк бүхэн гүн ехэ удхатай, уран хурсаар бэшэгдэнэ, ханараа, манай үсын мүнөөнэй байдалые шадмар хэрхо мэрэгээр зураглаһанаараа уншагдаша урматтай, холтой, ойлгосотой байха ушартай. Үйлдэбэршин түрүүшэн хүдэлмэри, бүтээхэн хэрэг тухай халирхайсаар хизаарлаха бэшэ, харин тэдэнэй онол арга, дүй дүришлэе лан элшэлэхэ, түрүүшүл ХАЙШАН ГЭЭД, ЯМАР АРГА жалта туйланб гэжэ гүнзэгшөөр аад, тобиохоноор ХАРИ гэһэн эрилтэ автор бүхэнэй урда табидана.

Домогто долоон жэлэй түсэбны болзорноон үрид бээл түлөө тэмсэдэ, илалта амжалта туйлажа байһан баатар иматал үйлдэбэршин хэрэгүүд тухай хөөрэхэ бэшэ, мүн тэдэнэй нураалса, ажануудал, айдар сэнгүү амаралта шотой зүбөөр үльгэрлэхэ, тэдэнэй саананхи зорилго, ханалы дэлбэлэн гаргах, тэдэнэй жишээгээр ажаллашые шимэ хэрэгүүдтэ зоригжуулха, тэдэнэй дүй дүришлэе үргэһэн гэрүүлэхэ шухала байна.

Уран зохиолоод, журналистнууд, хото, хүдөөгшылдэ шэд, башанар, манай хүндэтэ унисаһад бултадаа колдэбхитэйгээр хабаадалсахыетнай уриналди.

Газетэдэ хэлбэлдэһэн очеркнүүдта гонорар үгэтэхөө эрхим найн гэжэ мэдэрэгдэнэ очеркнүүдта шимэ шангууд добо:

- 1-дэхи—800 түхэригэй 2 шан;
- 2-дохи—600 түхэригэй 4 шан;
- 3-дахы—400 түхэригэй 5 шан.

Бэшэһэн очеркнүүдта «конкурсдо» гэһэн гаршагтайгаар адресаар эльгээхые гуйналди.

1961 оной январин 1 болотор конкурсн дүн гары байна.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ